

Innsigelsesstatistikk og KMDs arbeid med innsigelser

v/ fagdirektør Knut Grønntun

2. desember 2020

Rundskriv H-2/14 - Supplering av rundskriv T-2/13 Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven

Brev | Dato: 17.02.2014

Mottager:

Departementene
Fylkesmennene
Fylkeskommunene
Kommunene

Vår referanse: 14/1359-

Vedlagt følger rundskriv H-2/14 som er en ajourføring av rundskriv T-2/13 med nye departementsnavn etter endringene i oppgavefordelingen i regjeringen. I dette brevet gis videre utfyllende kommentarer til praktisering av innsigelser i kommunale plansaker.

Norske kommuner har fått medhold i ni av ti innsigelsessaker

Må ikke tolke regelverket firkantet

Fylkesmennenes medvirkning og behandling av saker etter plan- og bygningsloven

Brev | Dato: 03.09.2019

Mottager: Alle fylkesmenn

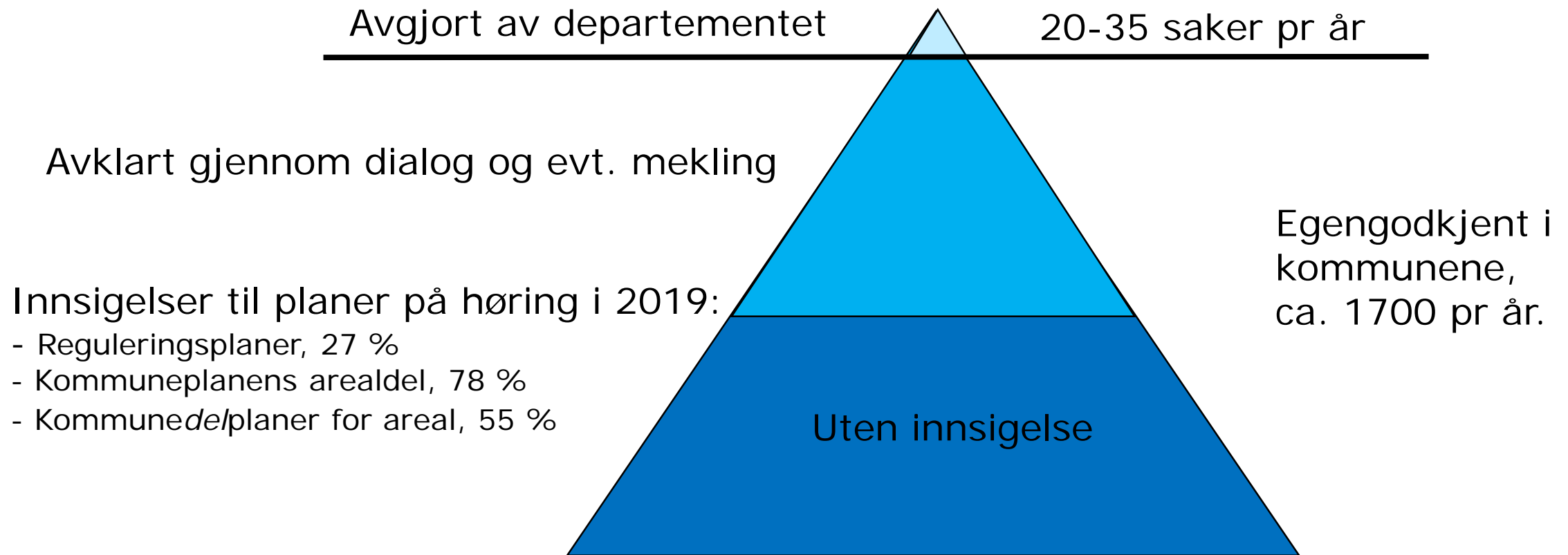
Vår referanse: 19/3345

Etter plan- og bygningsloven skal fylkesmannen medvirke i kommunenes planarbeid, og fylkesmannen behandler også klagesaker. [Brev 17. februar 2014](#) fra daværende kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner gjelder [rundskriv H-2/14](#) om retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven. I brevet presiseres at plansakene må behandles så raskt og effektivt som mulig, slik at viktige tiltak som boligutbygging og næringsutvikling ikke blir unødig forsinket. Det understrekes videre at hensynet til lokaldemokratiet skal vektlegges sterkere fremover. Dette er også nevnt i selve rundskrivet, der det under pkt. 2.1.3 forutsettes at innsigelsesmyndighetene viser stor varsomhet med å overprøve kommunestyrets politiske skjønn i lokale forhold.

Jeg minner om disse føringene, som fortsatt er viktige. I regjeringens politiske plattform fremgår det at regjeringen vil legge stor vekt på lokaldemokratiet i plan- og bygningsaker, samtidig som viktige nasjonale hensyn skal ivaretas. Fylkesmennenes medvirkning i den kommunale arealplanleggingen er viktig for ivaretagelsen av de nasjonale og vesentlige regionale hensynene. Fylkesmennene må bidra aktivt med informasjon og faglige råd i den kommunale planleggingen, og vurdere innsigelse når nasjonale og vesentlige regionale hensyn blir tilsidesatt.

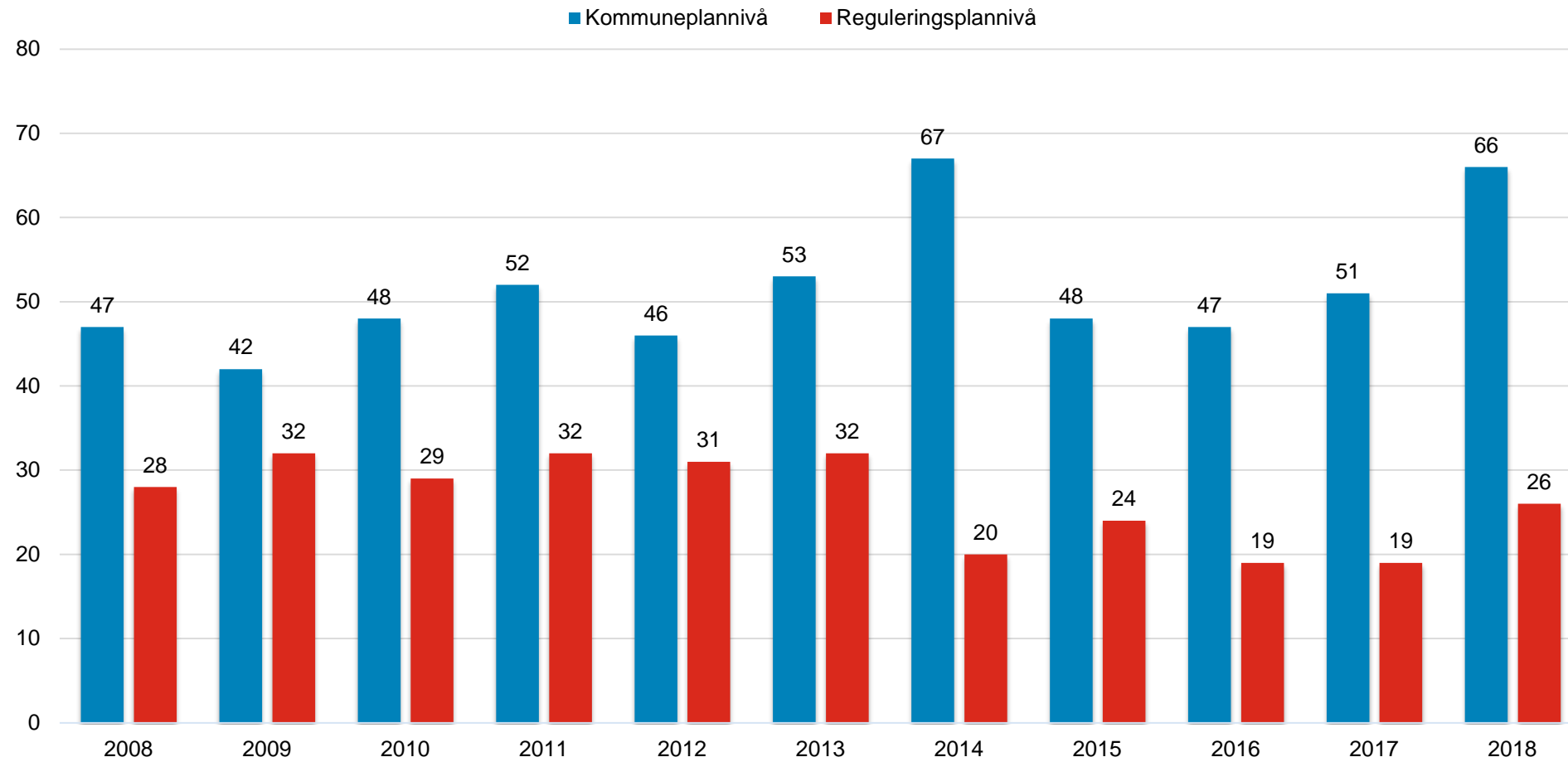

Plansaker og innsigelser

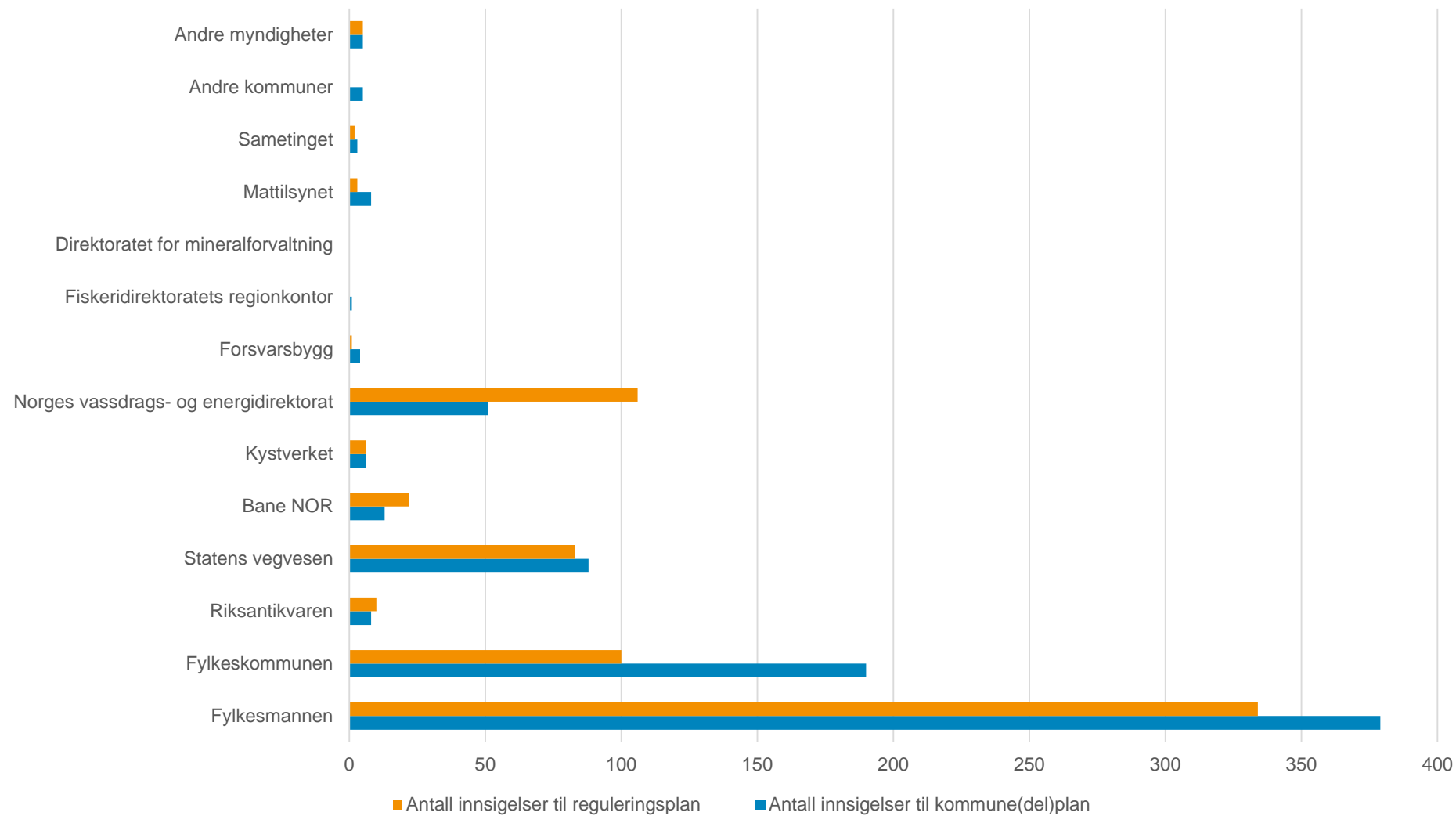

Andel planer det er fremmet innsigelse til 2008–2018. Hele landet. Prosent.

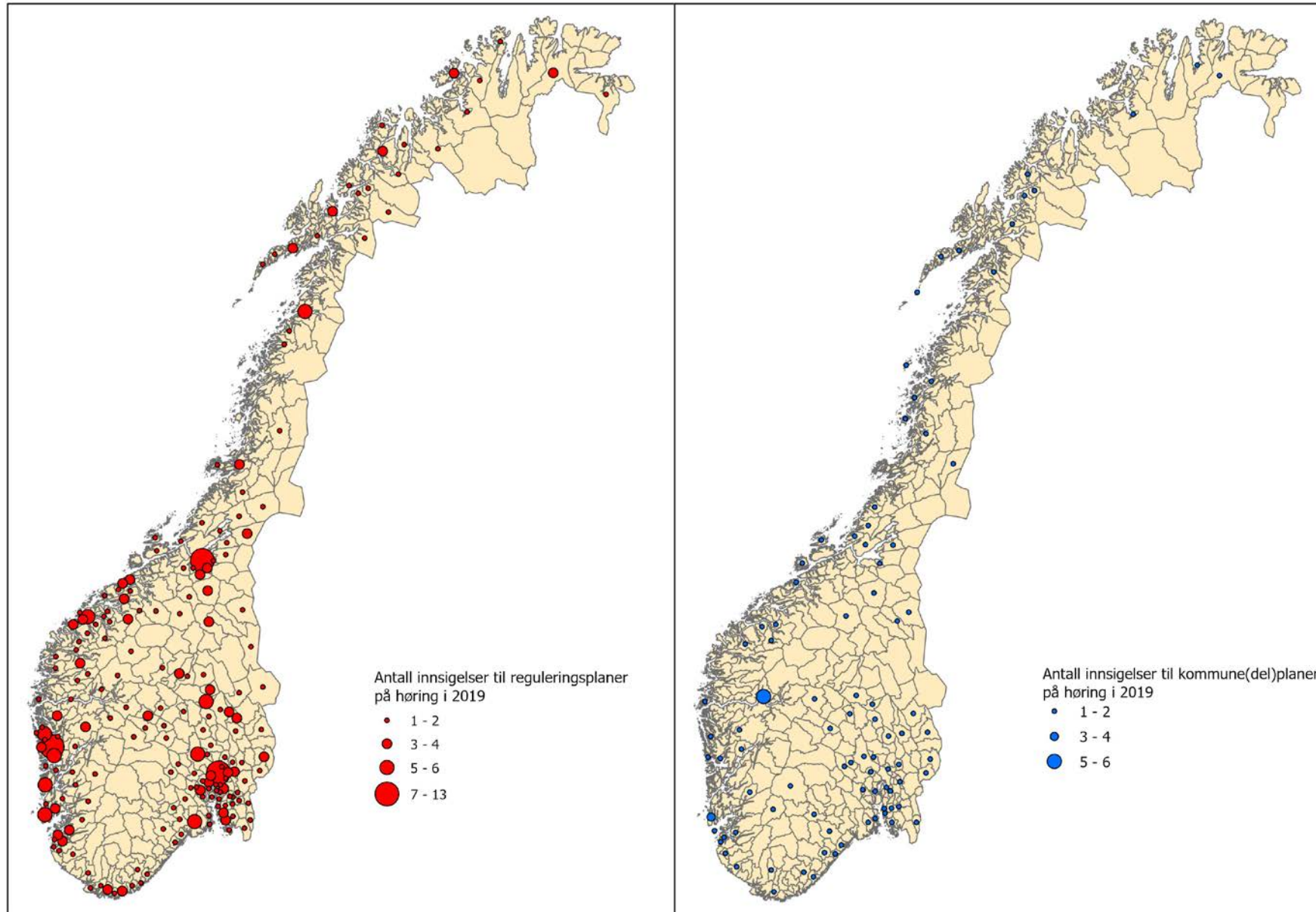
Kilde: Statistisk sentralbyrå (KOSTRA).

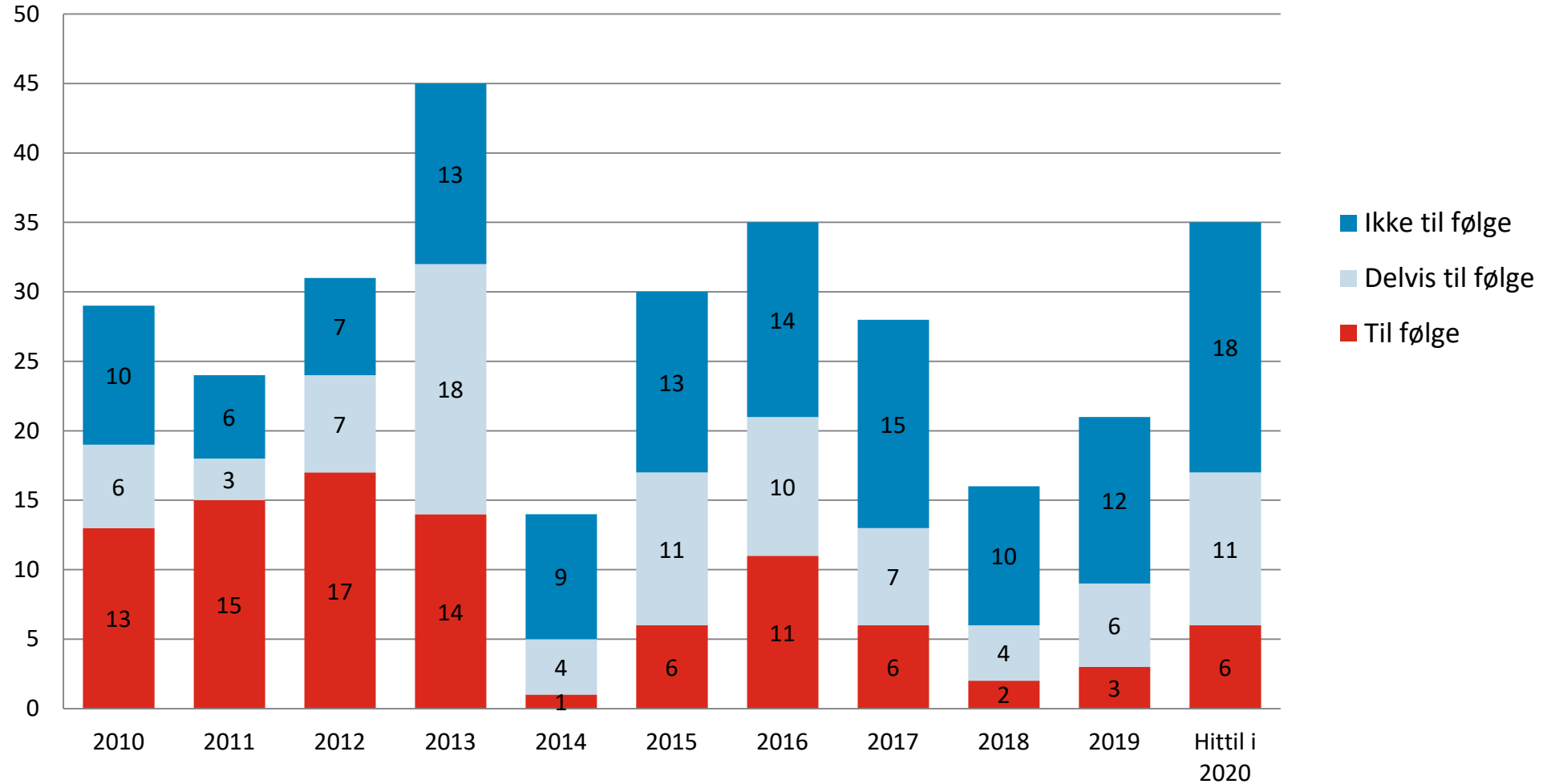
Antall begrunnelser per innsigelsesmyndighet i 2019

Hvor i landet er innsigelsene gitt ?

Departementets avgjørelser i innsigelsessaker (antall)

Så langt i år – vedtak i 35 saker

- Tema

- Samordnet areal- og transportplanlegging
- Jordvern
- Naturmangfold
- Landskap
- Strandsone/friluftsliv
- Samiske interesser
- Forsvarsinteresser
- Kulturminner
- Støy
- Flom/ras
- Kostnader

**Ministeren sender
kystplanen i retur**

**Godkjenner
reguleringsplanen
for Bergmesteren
Raudsand**

**Regjeringen sier nei til bilbaserte
boligområder på Avtjerna i Bærum**

**Nå kan konteinerhavna flyttes til
Kongsgård/Vige**

**Regjeringen sier nei til bygging av
idrettsarena på matjord i Vestby**

Innsigelsessaker

Ordningen med innsigelse har som formål å sikre at vesentlige interesser, både nasjonale og regionale, ivaretas i kommuneplaner og reguleringsplaner. Her finner du Kommunal- og moderniseringsdepartementets avgjørelser i innsigelsessaker i årene 2000 til 2020.

Hva kan bli en innsigelsesak?

Muligheten til å fremme innsigelse omfatter bare viktige konfliktsaker som ledd i planprosessen, og etter at ordinær medvirkning er gjennomført. Kommunal- og moderniseringsdepartementet behandler innsigelser der man ikke er blitt enige i planprosessen eller etter mekling hos fylkesmannen.

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

TEMA

Plan

KONTAKT

[Planavdelingen](#)

E-post: postmottak@kmd.dep.no

Telefon: 22 24 59 01/02

Adresse: Postboks 8112 Dep., 0032 Oslo

Besøksadresse: Akersgt. 59, Oslo

<https://www.regjeringen.no/no/tema/plan-bygg-og-eiendom/plan--og-bygningsloven/plan/kommunal-planlegging/innsigelsessaker/id2008038/>

Riksrevisjonens undersøkelse av behandling av innsigelser i plansaker

BAKGRUNN OG MÅL FOR UNDERSØKELSEN

Innsigelsesinstituttet skal bidra til å ivareta nasjonale og vesentlige regionale interesser i arealplanleggingen. Eksempler på dette er jordvern, strandsone, naturmangfold, reindrift, folkehelse, barn og unges interesser, kulturminner, trafiksikkerhet og skredfare. Det er risiko for at flere slike hensyn ikke ivaretas godt nok.

Målet med undersøkelsen har vært å vurdere hvordan nasjonale og vesentlige regionale interesser blir ivaretatt i kommunal arealplanlegging, med hovedvekt på hvordan innsigelsesinstituttet fungerer som verktøy for å ivareta disse interessene. Undersøkelsen omfatter perioden 2013–2017, med hovedvekt på årene 2015–2017.

Funn og anbefalinger

Bruken av innsigelsesinstituttet som verktøy for å ivareta nasjonale interesser er strammet inn:

- **Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gitt signaler om å være varsomme med å fremme innsigelser**
- **Departementet tar få innsigelser til følge**
- Fylkesmennene har fått signaler om at det bare skal fremmes innsigelser der nasjonale eller vesentlige regionale interesser blir berørt, og om å legge stor vekt på lokal handlingsfrihet.
- Selv om terskelen for å fremme innsigelser er hevet og de er bedre begrunnet enn før, tar departementet færre innsigelser til følge.
- For sterk innstramming kan føre til at de interessene som innsigelsesinstituttet skal verne, ikke blir godt nok ivaretatt, og at planleggingen bryter med nasjonale mål.

Regionalt planforum bidrar lite til å samordne interesser og redusere antall innsigelser

- Planforum skal bidra til å klarlegge og samordne interesser for å unngå innsigelser. Det er stor variasjon mellom fylkene i hvordan de har organisert forumene, og hvor godt de fungerer.

Fylkesmennenes samordning av innsigelser sikrer ikke tilstrekkelig åpenhet og forutsigbarhet

- Loven stiller krav om åpenhet og forutsigbarhet i planprosessen. Fylkesmennenes samordning og avskjæring av innsigelser skjer delvis i lukkede prosesser.

Styringsinformasjonen som Kommunal- og moderniseringsdepartementet har om bruk av innsigelser, har varierende kvalitet

- Kommune-stat-rapporteringen (KOSTRA) og fylkesmennenes årsrapporter gir ikke departementet god nok oversikt over bruk av innsigelser og dispensasjoner.

Det er behov for bedre kunnskap om innholdet i innvilgede dispensasjoner fra vedtatte planer og planbestemmelser

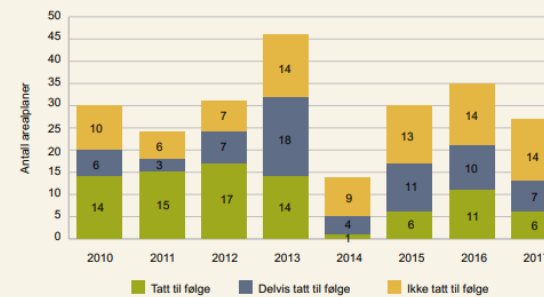
- Lovens vilkår for å gi dispensasjoner er strenge. Likevel viser KOSTRA-tall for 352 kommuner at det i 2017 ble gitt over 15 000 dispensasjoner.

Riksrevisjonen anbefaler

Kommunal- og moderniseringsdepartementet å

- vurdere om behandlingen av innsigelser fremmer hensynet til nasjonale og vesentlige regionale interesser som innsigelsesinstituttet skal sikre
- sørge for at fylkesmennenes samordning av innsigelser ivaretar kravene til åpenhet og forutsigbarhet
- iverksette tiltak for å veilede fylkeskommunene, kommunene og innsigelsesmyndighetene for å sikre
 - at regionalt planforum fungerer etter intensjonen i plan- og bygningsloven
 - en mer enhetlig praktisering av planforum mellom regionene
- sørge for bedre styringsinformasjon om innsigelser gjennom
 - tydeligere krav til fylkesmennenes rapportering
 - å bidra til å forbedre kvaliteten på KOSTRA-tallene om innsigelser
- sikre bedre kunnskap om kommunenes dispensasjonspraksis

Departementets avgjørelser i innsigelsessaker i perioden 2010–2017

Kilde: Innsigelsesstatistikk, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, regjeringen.no

RAPPORT

Kartlegging samordning av statlige innsigelser

OPPDRAAGSGIVER

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

DATO / REVISJON: 14. mai 2020 / 01

DOKUMENTKODE: 10215791-PLAN-RAP-001

Multiconsult

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kartlegging-samordning-av-statlige-innsigelser/id2706664/>

Kommunal- og
moderniseringsdepartementet

TAKK

